

Samhällsekonomi åk 9

Vi kommer under några veckor att arbeta med området samhällsekonomi.

Samhällsekonomi handlar förstås om pengar.

I det här arbetsområdet ska vi lära oss om hur hushållen använder sina pengar, vad företagen producerar, säljer och köper samt hur samhällets ekonomi hänger samman. Vi ska även titta på hur Sveriges ekonomi påverkas av andra länder i världen.

Varför betalar vi skatt och vad går skattepengarna till? Vad finns det för nytta och skada med beskattning och varför väljer politiker att lägga högre respektive lägre skatt på vissa varor och tjänster? Hur ska pengarna fördelas? Hur mycket ska staten respektive individen ansvara för? Detta och mycket mer är frågor vi kommer att diskutera.

Syfte/Mål

Undervisningen i ämnet samhällsekonomi syftar till att du utvecklar kunskaper om hur individer och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska du få möjligheten att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är de ekonomiska aspekter centrala.

Kopplingar till läroplanen (samhällskunskap)

Du ska ges förutsättningar att utveckla din förmåga att:

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
- analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,

Arbetets innehåll och redovisning

Det här arbetsområdet handlar om samhällets ekonomi i tre avdelningar: *hushållens ekonomi (i Hkk)*, *företagens ekonomi* och *statens ekonomi*.

Undervisningen kommer att innehålla gemensamma genomgångar, enskilt arbete utifrån läromedel (*Samhälle idag 9*) och annat material, instuderingsuppgifter, film samt diskussioner i klassen samt en hel temavecka som avslutas med en "lajv" som vi gör tillsammans med "Lajvverkstaden".

När vi är klara med arbetsområdet vill jag att du:

- har baskunskaper om de samhällsekonomiska strukturerna
- kan undersöka och beskriva hur de ekonomiska strukturerna i samhället är uppbyggda och fungerar
- kan använda begrepp på ett bra sätt när du beskriver hur den ekonomiska strukturen hänger samman och
- kan diskutera hur människor och samhället påverkar varandra

Detta kan du göra genom att...

- förklara vad som menas med det ekonomiska kretsloppet. (Vilka delar ingår och hur påverkas kretsloppet i goda/dåliga tider.)...
- känna till några olika ekonomiska system (marknadsekonomi, planekonomi och blandekonomi) och vilken betydelse de har för den enskilde individen i vardagen...
- kunna förklara hur länder och regioners ekonomier hänger samman..
- känna till och kunna förklara begrepp som hänger ihop med samhällsekonomi, t ex. konkurs, produktionsfaktorer, BNP, högkonjunktur, inflation, lågkonjunktur, konkurrens, utbud, efterfrågan, handelsbalans...

Bedömning

Du visar dina kunskaper genom att aktivt medverka i diskussionerna, göra tilldelade uppgifter, delta i temaveckan och en slutlig examinationsuppgift vecka 12.

Bedömning: Se matris nedan

Samhällsekonomi åk 9

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Kunskap Fakta, resonemang och samband	Du har grundläggande kunskaper om ekonomi och kan beskriva enkla samband inom det ekonomiska kretsloppet. Du kan föra enkla resonemang om hur samhälle, ekonomi och individ påverkar varandra. Exempel: Du förklarar men du lämnar åt läsaren att dra slutsatser om förklaringen. ”Om skatten sänks får folk mer pengar att handla för”.	Du har goda kunskaper om ekonomi och kan beskriva förhållandevis komplexa samband inom det ekonomiska kretsloppet. Du kan föra relativt väl utvecklade resonemang om hur samhälle, ekonomi och individ påverkar varandra. Exempel: Du förklarar i något led men du lämnar åt läsaren att dra slutsatser om delar av förklaringen. Du länkar mer än en orsak till en händelse. ”Lägre skatt betyder att stat och kommun får in mindre inkomster och måste dra ner på utgifterna och det kan drabba t ex skolan. Samtidigt får människorna mer pengar kvar och det innebär att...”	Du har mycket goda kunskaper om ekonomi och kan beskriva komplexa samband inom det ekonomiska kretsloppet. Du kan föra välutvecklade och nyanserade resonemang om hur samhälle, ekonomi och individ påverkar varandra. Exempel: Du förklarar i flera led utan tankeluckor så att läsaren förstår din förklaring. Du ger också exempel på vilka orsaker dina slutsatser bygger på. ”Ibland vill de styrande stimulera ekonomin och då kan man använda sig av skattesänkningar eller bidrag av olika slag. Det kan få till följd att ... men också att...”
Begrepp	Du kan använda ekonomiska begrepp och modeller på ett i huvudsak fungerande sätt.	Du kan använda ekonomiska begrepp och modeller på ett relativt väl fungerande sätt.	Du kan använda ekonomiska begrepp och modeller på ett väl fungerande sätt.